

Projectplan CmK4 2025-2028
Regio Waterland
(Gemeenten Waterland, Wormerland, Edam-Volendam)

De kracht van samenwerken in cultuuronderwijs

Inhoud

1. Samenvatting van het plan	2
2. Gegevens van gemeenten, projectleider en partners	3
3. Reflectie cultuureducatie in relatie tot maatschappelijke vraagstukken in de regio	5
4. Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit	8
5. Gewenste situatie en aanpak 2025-2028	14
6. Activiteitenplan 2025-2028	16
7. Samenwerking penvoerder, onderwijs, culturele partners en anderen.....	17
8. Regionale kennisdeling en netwerken.....	19
9. Monitoring en evaluatie	20

1. Samenvatting van het plan

Muziek, beeldende kunst, dans, theater, film en erfgoed: ze zijn onmisbaar in het onderwijs waar kinderen en jongeren gestimuleerd worden een eigen identiteit te vormen. Cultuuronderwijs bevordert goed burgerschap, historisch besef en stimuleert een creatieve, onderzoekende houding, waarvan kinderen een leven lang profiteren. Cultuureducatie geeft bovendien plezier en draagt bij aan het algemene welzijn. Daar is iedereen het over eens. Daarom gaan wij graag aan de slag met CmK4, en zetten wij samen de schouders onder goed en duurzaam cultuuronderwijs op alle scholen in onze regio.

Het Projectplan CmK4 2025-2028 voor de gemeente Waterland, Wormerland en Edam-Volendam is gericht op de versterking van cultuureducatie in de regio door samenwerking tussen basisscholen, culturele instellingen en gemeenten. Het plan omvat een gedetailleerde aanpak voor de komende jaren, met een focus op visievorming, versterking van de netwerken, en het integreren van cultuureducatie in het onderwijs.

Het plan benadrukt de rol van de ICC-netwerken in het vormgeven van visies op scholen en schoolbesturen, en het belang van samenwerking tussen scholen en culturele instellingen. Er wordt aandacht besteed aan het betrekken van lokale culturele organisaties en amateurverenigingen, en het stimuleren van samenwerking tussen binnen- en buitenschools aanbod.

Een belangrijk aspect dat wordt benadrukt is de behoefte aan meer helderheid en transparantie over de financiën richting scholen, met het voorstel om een besteedbaar CmK basis ontwikkelbedrag per school toe te kennen. Daarnaast wordt opgemerkt dat elke kunstdiscipline een andere aanpak vereist, met verschillende tijdsinvesteringen voor bijvoorbeeld muziek- en kunstlessen.

Het plan richt zich ook op de borging van projecten door middel van lesmateriaal dat kan worden toegevoegd aan lesmethoden, waardoor de ontwikkelingstijd wordt verminderd en de samenwerking tussen scholen wordt gestimuleerd.

Het budget per jaar vanuit gemeentelijke matching wordt ook weergegeven, met specifieke bedragen voor Waterland, Wormerland en Edam-Volendam. Het plan reflecteert op hoe cultuureducatie kan bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken in de regio, zoals kansengelijkheid, en de integratie van nieuwkomers uit verschillende landen.

De samenwerking met incidentele partners zoals leden uit de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam en de focus op regionale kennisdeling en netwerken worden ook benadrukt in het plan. Het belang van een goede afstemming tussen onderwijsinstellingen, regionale culturele partners en andere betrokkenen wordt onderstreept, evenals de noodzaak van monitoring en evaluatie om de impact van het plan te meten en bij te sturen waar nodig.

In essentie is het Projectplan CmK4 2025-2028 voor Waterland, Wormerland en Edam-Volendam een ambitieus plan dat streeft naar een versterking van cultuureducatie door samenwerking, transparantie en een doelgerichte aanpak voor de komende jaren.

2. Gegevens van gemeenten, projectleider en partners

In dit plan zijn drie deelnemende gemeenten:

1. Gemeente Wormerland

Anouk Markus, beleidsmedewerker

Anouk.Markus@over-gemeenten.nl

2. Gemeente Waterland

Rachel Bakker, beleidsmedewerker

Rachel.Bakker@waterland.nl

3. Gemeente Edam-Volendam

Eva van Niel, beleidsmedewerker

E.van.niel@edam-volendam.nl

De projectleider van CmK4 in de regio Waterland is:

Muziekschool Waterland

Anouk Diepenbroek, projectleider CmK

a.diepenbroek@muziekschoolwaterland.nl

Stéphanie Burgerhout, hoofd binnenschoolse muzikeducatie

s.burgerhout@muziekschoolwaterland.nl

Michael Hesselink, hoofd buitenschoolse muzikeducatie

m.hesselink@muziekschoolwaterland.nl

Esther Dam, directeur-bestuurder

e.dam@muziekschoolwaterland.nl

Onderwijspartners gerangschikt op schooltype:

1. Primair Onderwijs

Schoolbestuur CPOW

Het schoolbestuur CPOW heeft 19 basisscholen voor Primair Onderwijs in de gemeentes Purmerend, Waterland en Landsmeer. Hieronder is één SBO school, één school voor nieuwkomers en één school voor 10-14 jarigen onderwijs. Deze drie scholen bevinden zich in de gemeente Purmerend.

Inge Krul is voorzitter van het College van Bestuur.

I.Krul@cpow.nl

Schoolbestuur OPSPOOR

Het schoolbestuur OPSPOOR heeft 38 basisscholen in de gemeente Purmerend, Waterland, Wormerland, Oostzaan, Landsmeer, Edam-Volendam.

Hieronder vallen drie SBO scholen. Deze bevinden zich in de gemeente Purmerend.

Chris van Meurs is voorzitter van het College van Bestuur.

C.vanmeurs@opspoor.nl

Schoolbestuur SKOV

Het schoolbestuur SKOV heeft 7 basisscholen in de gemeente Edam-Volendam.

Hieronder valt één SBO school. Deze bevindt zich in de gemeente Edam-Volendam.

Wilma Tjalsma, bovenschools manager primair onderwijs SKOV.

W.tjalsma@deskov.nl

Overige basisscholen / schoolbesturen

Er zijn drie scholen buiten de bovengenoemde besturen. Dit zijn BS Wormerwieken (schoolbestuur Agora), BS De Verwondering (schoolbestuur Esprit) en De Nieuwe School (zelfstandig bestuur).

2. Speciaal Basisonderwijs

In de gemeentes Edam-Volendam, Waterland en Wormerland is één SBO school. Dit is SBO De Aventurijn in de gemeente Edam-Volendam.

De overige SBO scholen in de regio Waterland bevinden zich in de gemeente Purmerend (SO M.L. King, SO Bets Frijlingschool, SBO Het Tangram, SBO de Alexander Roozendaalschool en SBO Het Plankier). Deze scholen vallen buiten dit projectplan.

3. Voortgezet Onderwijs

In de gemeentes Edam-Volendam, Waterland en Wormerland bevinden zich twee VO scholen:

- Het Don Bosco College is onderdeel van de SKOV en verzorgt in de regio Edam-Volendam onderwijs op de niveaus VMBO, Havo en VWO. Dagelijks volgen zo'n 1500 leerlingen les op deze school.
- Scholengemeenschap De Triade is onderdeel van het bestuur Atlas College en verzorgt in de regio Edam-Volendam onderwijs op de niveaus VMBO Kader en Basis, VMBO gemengde leerweg, Technische Mavo en Technische Havo.

Naast bovengenoemde middelbare scholen gaan jongeren uit de regio Waterland naar middelbare scholen in Hoorn, Purmerend, Zaanstad en Amsterdam.

4. Speciaal Voortgezet Onderwijs / PRO (Praktijk Onderwijs)

In de gemeentes Edam-Volendam, Waterland en Wormerland is geen school voor Speciaal Voortgezet Onderwijs of Praktijkonderwijs dat voorbereidt op het VMBO.

Voor de regio Waterland bevinden deze scholen zich in Purmerend: VSO Altra College Waterland en VSO M.L. Kingschool.

5. MBO

De MBO opleiding van het Regio College Bouw en Elektrotechniek is gevestigd in de bestaande huisvesting van scholengemeenschap De Triade in Edam.

Het Horizon College en het Regio College gaan vanaf augustus 2024 samen verder onder de naam Talland College. De naam verwijst naar de belangrijkste opdracht van deze opleiding: talentontwikkeling van jongeren en volwassenen in Noord-Holland. De school biedt aanbod van mbo-onderwijs in de regio's West-Friesland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Kennemerland.

De vaste culturele partners in dit projectplan zijn:

NKT Theaterschool
Cultuurhuis Wherelant
FluXus Centrum voor de Kunsten
Club & Buurthuiswerk, Edam-Volendam
Your Talent, Edam-Volendam
Bibliotheek Waterland
Theater de Purmaryn
Pop- en Cultuurhuis PX

Partners uit de erfgoed Leerlijn Edam-Volendam: Waterlands Archief, Edams Museum, Volendams Museum, Marker Museum, Schooltje Dik Trom in Etersheim, Fort van Edam, Waterwolf Minimuseum.

De incidentele partners in dit projectplan zijn:

Leden van de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam (Het Koninklijk Concertgebouworkest, Nationale Opera & Ballet, Het Koninklijk Concertgebouworkest, Oorkaan, Het Nederlands Philharmonisch Orkest, Bimhuis & Muziekgebouw).

Het budget per jaar vanuit de gemeentelijke matching ziet er als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028
Waterland (0,85 x inwoners) 17609 inw 10 scholen	€ 14.968	€ 14.968	€ 14.968	€ 14.968
Wormerland (0,85 x inwoners) ovb 17000 inw 6 scholen	€ 14.450	€ 14.450	€ 14.450	€ 14.450
Edam/Volendam 36760 inw (€ 0,65 x inwoners) 15 scholen	€ 23.894	€ 23.894	€ 23.894	€ 23.894
Totaal	€ 53.312	€ 53.312	€ 53.312	€ 53.312

3. Reflectie cultuureducatie in relatie tot maatschappelijke vraagstukken in de regio

Nieuwkomers

De afgelopen twee jaar zijn er veel nieuwkomers uit Oekraïne en andere landen (vooral uit Syrië) naar de regio Waterland gekomen. Deze zijn opgevangen in verschillende opvangcentra. Culturele organisaties hebben samen en in overleg met verschillende gemeenten hun bijdrage geleverd aan culturele activiteiten in de vorm van dagbesteding van kinderen, jongeren en ook volwassenen: er werden muzieklessen, handvaardigheid (textiel, tekenen, schilderen, ruimtelijk werken) en danslessen gegeven in opvanglocaties. Later werden deze lessen voortgezet op de scholen voor Oekraïense kinderen en jongeren en op in de Internationale Schakel Klassen van bijv. Kuna Mondo, SG Bladergroen en de Petruschool. De speciale scholen voor Oekraïense kinderen zijn inmiddels opgehouden te bestaan. De leerlingen zijn uitgestroomd naar reguliere scholen. Cultuureducatie maakt meer en meer een vast onderdeel uit van het reguliere aanbod dat wij organiseren op scholen en in wijken. Bijvoorbeeld omdat cultuureducatie bijdraagt aan taalontwikkeling en een sterke verbinding met de culturele omgeving van de leerlingen.

Financiële kansenongelijkheid

Gezien de scores op kansenongelijkheid is onze veronderstelling dat in de plattelandsdorpen van de gemeentes Wormerland, Waterland, Edam-Volendam het probleem van financiële kansenongelijkheid minder aanwezig is dan in de grote steden. Natuurlijk zijn er ook wijken en scholen aan te wijzen in deze gemeentes waar dit probleem wel urgent is. De scholen die hoger scoren op de ladder van kansenongelijkheid zijn bij de projectleider in beeld en zullen in CmK 4 extra aandacht krijgen in zowel het binnen- als het buitenschoolse aanbod.

Focus op hoge kwalificatie

De nadruk ligt in het onderwijs vooral op hoge kwalificatie. Dat is ook in onze regio merkbaar door bijvoorbeeld scholen die pas met cultuuronderwijs aan de slag willen nadat ze de basisvaardigheden op orde hebben. Volgens ons is in goed onderwijs de brede ontwikkeling van het kind belangrijk. Daarin is een grote rol weggelegd voor cultuuronderwijs: muziek, beeldende vorming, dans, theater, filmeducatie en erfgoed. Cultuuronderwijs kan niet alleen voor meer plezier op school en in leren zorgen, maar ook voor meer hersenverbindingen, beter kunnen luisteren, concentreren en samenwerken. Cultuuronderwijs is niet alleen belangrijk voor de emotionele en cognitieve ontwikkeling van een kind, maar ook voor de ontwikkeling van motoriek, creativiteit en handvaardigheid.

Kansenongelijkheid tussen jongeren

Veel scholen in onze regio staan in dorpen op het platteland. Het zijn kleine scholen. De teams op de scholen zijn doorgaans klein. Leerkrachten hebben meerdere taken. Ook is er vaak vervoer nodig om ergens naar toe te gaan: een bus of een auto. Op deze scholen geldt dat je niet alles kunt aanbieden. Wij hebben met betrekking tot muziekeducatie geleerd dat het lastig is om jongeren pas in het Voortgezet Onderwijs te betrekken bij muziek. De kans dat zij muziek gaan maken is vele malen groter als zij hier op de basisschool al mee zijn begonnen. Dit sterkt ons in onze visie dat wij van onderaf cultuuronderwijs moeten opbouwen: jong geleerd is oud gedaan!

Op alle scholen, onafhankelijk van de weging, kan cultuureducatie bijdragen aan het vergroten van kansengelijkheid. Dat is belangrijk, omdat we leerlingen op alle scholen willen voorbereiden op een inclusieve samenleving.

De volgende ontwikkelingen zien wij in de context van de school:

Focus op opbrengstgericht onderwijs, toetscultuur

Ook in de regio Waterland geldt dat scholen vooral bezig zijn met de basisvaardigheden. “Wij moeten eerst de basisvaardigheden op orde hebben, dan pas kunnen wij weer iets met cultuureducatie doen”, horen wij regelmatig. Studiedagen zijn regelmatig al ver van tevoren vol gepland met nieuwe taal- en rekenmethodes. Natuurlijk zijn er de uitzonderingen voor wie cultuuronderwijs ook een basisvaardigheid is en een onmisbaar onderdeel van de school.

In onze gesprekken op de scholen praten wij over de toegevoegde waarde van cultuuronderwijs op de algehele ontwikkeling van het kind. De verschillende vaardigheden gaan hand in hand en verhogen de cognitieve opbrengsten.

Thematisch en vakoverstijgend onderwijs

Steeds meer scholen in de regio Waterland hebben als visie dat cultuuronderwijs moet aansluiten op hun thematisch onderwijs. Ze willen de thema's verder verdiepen met handvaardigheid, dans of theater, maar ook andersom: de kunstvakken meer context geven door middel van een thema. Dit werkt dus twee kanten op. Een andere reden om vakoverstijgend te werken is tijdsbesparing: in dezelfde tijd werk je aan een thema, aan Onderzoekend & Ontwerpen Leren, aan W&T en aan kunstonderwijs. Belangrijk hierin is dat vakdocenten en leerkrachten kijken waar hun kracht ligt: waar heb ik zelf plezier in. Dit plezier brengen ze dan onbewust over op leerlingen.

Thematisch onderwijs (Blink, Faqta) staat centraal op veel scholen in Volendam. De wens van de scholen is om het kunstonderwijs vakoverstijgend en aansluitend op thema's aan te bieden.

Er is interesse in Procesgerichte Didactiek (discipline breed). Hiervoor is een kennismaking met Karin Kotte geweest. Karin Kotte traint leerkrachtenteams en ook vakdocenten op het gebied van Procesgerichte Didactiek. Meer informatie over Karin Kotte is te vinden op haar website www.kunstedu.nl. Scholen geven aan graag ondersteuning te willen op disciplines waar zij zichzelf niet zo sterk in vinden. In onze regio wordt hier vaak theater/drama/spel genoemd. De schooldirecteuren van SKOV willen ook graag ondersteuning bij de visievorming op cultuureducatie. De scholen zijn niet eenduidig over of vakoverstijgend en aansluitend op thema's projectmatig of in een leerlijn moet plaatsvinden. De scholen hebben hierin meer behoefte aan informatie om een keuze te maken.

Basisvaardigheden versus culturele basisvaardigheden

Stichting Leerplan Ontwikkeling heeft ook doelen voor cultuuronderwijs. Ze zijn alleen niet strikt toetsbaar en scholen worden er ook niet op afgerekend als ze onder niveau presteren. Scholen voelen de inspectie in hun nek en hebben daardoor de focus op de basisvaardigheden.

Burgerschapsonderwijs

De verbinding tussen cultuuronderwijs en burgerschapsonderwijs leeft in onze regio enorm. Zo heeft het schoolbestuur OPSPoor burgerschapsonderwijs als een van de speerpunten. Cultuureducatie heeft vele raakpunten met burgerschapsonderwijs. Je kunt jezelf ontdekken, je leert je verhouden tot je medemens, jezelf durven zijn en jezelf kunnen uiten. In de vraag hoe cultuuronderwijs kan bijdragen aan burgerschapsonderwijs kunnen de culturele organisaties zich nog verder ontwikkelen en ook kan bij de scholen meer het besef komen hoe zij culturele organisaties kunnen inzetten in hun burgerschapsonderwijs.

Leerkrachten tekort en rol van externe professionals

Er is in onze regio nog onvoldoende visie op de rol van externe cultuureducatie professionals in het oplossen van het leerkrachten tekort. De afgelopen jaren is wel geëxperimenteerd met de vakdocent zelfstandig voor de klas, maar dit leidde niet vaak tot succesvolle situaties. Wij hebben hiervan geleerd dat de keuze voor de vakdocent een intrinsieke motivatie voor cultuuronderwijs moet zijn, en niet een door leerkrachtentekort gedreven motivatie. De culturele organisaties staan voor de autonome waarde van de cultuurprofessional. Deze kan zeker de druk op de groepsleerkracht verlichten, maar deze kan de groepsleerkracht niet vervangen. De culturele organisaties willen graag in de Cmk4 periode dit vraagstuk met de schoolbesturen verkennen en onderzoeken hoe bijvoorbeeld de vakdocent binnen unitonderwijs zelfstandig en met kleinere groepen leerlingen kan werken.

Opzetten van IKC's

In onze regio is het opzetten van Integrale Kindcentra zeer relevant, daar het grootste schoolbestuur OPSPoor de intentie heeft om alle scholen tot kindcentra te maken. Zoals eerder geschreven staan niet alle scholen in drukbevolkte gebieden en kan daarom niet op alle scholen / kindcentra hetzelfde rijke binnen- en naschoolse aanbod georganiseerd worden. Belangrijk is dat organisaties en scholen hier de samenwerking opzoeken. Ook komen er mogelijk scholen / kindcentra met focus op verschillende domeinen: sport, muziek, groen, etc. We kunnen hier leren van de opbrengsten van de afgelopen vier jaar van het naschoolse programma Watermusic van Muziekschool waterland. In Watermusic komen kinderen van verschillende scholen en wijken met elkaar in contact, zij leren elkaar kennen. Dat is belangrijk in een samenleving waar een steeds grotere tweedeling in de maatschappij is. In de ontwikkeling van school naar kindcentrum is voor een goede samenwerking communicatie en afstemming van wederzijdse verwachtingen en (on)mogelijkheden met alle partners van groot belang. Partners in een kindcentrum weten elkaar te vinden en vullen elkaar aan. Kennis van en over elkaar en bereidheid om samen te werken is hierbij essentieel.

Ontwikkelingen in de context van de culturele partners

Als culturele partners binnen een doorgaande leerlijn werken, is het doorgaans makkelijker leerlingen te werven voor naschoolse activiteiten. De vakdocenten hebben een gezicht, de leerlingen weten bij wie ze zich inschrijven en wat ze gaan doen. En andersom leren de vakdocenten ook de leerlingen en de leerkrachten kennen.

Soms is het niet mogelijk om met dezelfde mensen te werken, zo kan een generalist (AMV docent) niet de specialist zijn die bijvoorbeeld vioolles geeft.

Ook is het zo dat het niet wenselijk is om voor bepaalde disciplines korte cursussen te geven, terwijl dit voor andere disciplines wel goed werkt: denkt aan: een cursus dwarsfluit van acht weken is niet logisch, terwijl een cursus van kleien van acht weken wel realistisch is.

De ervaring met School & Omgeving subsidie leert ons dat in gesprek gaan over visie het allerbelangrijkst is. Wat wil de school met de subsidie bereiken? Welke activiteiten wil de school aanbieden, welke ontwikkeling streeft de school na, voor wie zijn de activiteiten bedoeld? Hoe worden de activiteiten gepland en ingedeeld? Juist door met de school hierover in gesprek te gaan ontstaan kansen voor langdurige samenwerking en optimale gebruikmaking van het culturele ecosysteem: groei- en doorstroommogelijkheden.

De culturele organisaties in Purmerend / Waterland hebben allemaal een ander 'DNA'. Zij onderzoeken en ontwikkelen hun rol. Belangrijk is je intrinsieke motivatie om op de school een rol in het binnen- en naschoolse cultuuraanbod te hebben. Voorop staat de brede ontwikkeling van het kind, maar dit kan op gespannen voet staan met het feit dat het ook een wervingsinstrument of verdienmodel voor je organisatie is. De rollen en motivaties zijn voor de verschillende culturele organisaties niet allemaal hetzelfde.

Het is in deze tijd niet meer mogelijk om vakdocenten voor één uurtje naar een school te sturen. Idealiter verbinden we binnen- met buitenschools, of geven we vakdocenten aansluitend meerdere uren op meerdere scholen. Muziekschool Waterland onderschrijft de Fair Practise en Fair Pay Codes. Wij willen een goed opdrachtgever zijn voor ZZP vakdocenten. Dit verwachten we ook van andere culturele organisaties met wie we samenwerken in CmK.

4. Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit

In de gemeentes Wormerland, Waterland en Edam-Volendam hebben we te maken met drie grote schoolbesturen (Opspoor, CPOW en SKOV) en twee andere schoolbesturen en een eenpitter. De positie van cultuureducatie verschilt per schoolbestuur en daarbinnen ook per school. Bij het SKOV bestuur wordt cultuuronderwijs bovenscholse aangejaagd door twee schoolleiders die 'cultuur en brede ontwikkeling' in hun portefeuille hebben. Bij Opspoor is cultuuronderwijs onlosmakelijk verbonden aan de brede ontwikkeling van het kind en gebeurt het aanjagen van cultuuronderwijs vanuit een bovenscholse ICC werkgroep. Binnen het schoolbestuur CPOW hebben de scholen veel autonomie, en is het cultuuronderwijs gedreven vanuit een enthousiaste schoolleider of ICC'er.

De besturen SKOV en Opspoor hebben sinds twee schooljaren een ICC Netwerk dat vier keer per schooljaar bij elkaar komt. Bij deze besturen is ontwikkeling in borging van cultuuronderwijs zichtbaar, ook door het steeds opleiden van nieuwe ICC'ers.

De schoolbesturen Opspoor en CPOW hebben scholen binnen meerdere gemeentes. Dat betekent dat schoolbesturen te maken hebben met verschillende gemeentelijke visies, met verschillende projectleiders CmK en met verschillende culturele partners. Gemeentes initiëren zelf beleid op cultuuronderwijs. Zij maken uit verschillende budgetten geld vrij voor bijvoorbeeld talentontwikkeling en kansengelijkheid. Dit gebeurt voor diverse kunstdisciplines en ook voor sport.

Deze projecten vinden zowel binnen- als buitenschools plaats. Soms zijn projecten afgestemd met het onderwijs zelf, soms ook niet, dan is het een gemeentelijke voorziening.

De culturele partners Muziekschool Waterland, Cultuurhuis Wherelant, de NKT Theaterschool en Theater de Purmaryn streven naar een duurzame samenwerking met de scholen in plaats van incidentele samenwerking. Het streven is om in CmK 4 hier nieuwe partners aan toe te voegen. Denk aan Bibliotheek Waterland, Club en Buurthuis Werk.

De pijlers van een duurzame samenwerking zijn:

- cultuuronderwijs past in de visie van de school
- cultuuronderwijs wordt gedragen door het hele team
- de vakdocent kent de visie van de school en sluit hierbij aan
- de wederzijdse verwachtingen tussen school en vakdocent zijn helder
- cultuuronderwijs gaat door ook als de subsidie eindigt

Dit komt de kwaliteit van het cultuuronderwijs ten goede en daarmee de ontwikkeling van het kind. Hieronder volgen korte beschrijving van de stand van zaken van CmK per gemeente.

Gemeente Edam-Volendam:

In 2023 deden 14 van de 15 basisscholen waaronder de SBO school mee aan CmK III.

Dit gebeurde door middel van de lange leerlijn muziek vanuit Muziekschool Waterland op de volgende scholen:

- OBS De Koningsspil
- OBS 't Tilletje
- OBS Middellie
- OBS Mr Haye
- OBS Beatrixschool
- Noorderschool

Dit gebeurt door deelname ICC Netwerk / visieontwikkeling en multidisciplinaire projecten op de volgende scholen:

- St. Petruschool
- St. Jozefschool
- SBO Aventurijn
- 't Kofschip
- De Blokwhere
- Scheepswerf
- Samensprong
- Piramide

Op dit moment is alleen OBS Trimaran buiten beeld. Uit het laatste contact bleek dat de eigen bijdrage het struikelblok is om mee te doen aan CmK.

Gemeente Wormerland:

In 2023 deden 4 van de 6 basisscholen mee aan CmK III.

Er doen twee scholen mee met de lange leerlijn muziek: IKC De Eigen Wijs (muziekdocent MSW) en BS Wormerwieken (muziekdocent via Agora zelf).

- IKC De Eigen Wijs
- BS Wormerwieken

Er doen twee scholen de leerlijn beeldende vorming vanuit Cultuurhuis Wherelant:

- OBS De Harpoen
- OBS De Wijdewormer

Deze scholen hebben een wekelijks atelier op school.

De overige twee scholen zijn in beeld bij CmK.

- OBS De Eendragt: de ICC'er heeft de opleiding tot Cultuurbegeleider afgerond en is bovenschools lid van de ICC werkgroep bij Opspoor.
Er zijn in 2023 gesprekken gevoerd over visievorming. De school heeft interesse in Procesgerichte Didactiek in relatie tot kunstonderwijs.
- OBS Weremere: een leerkracht volgt de ICC Training bij de projectleider CmK.

Gemeente Waterland:

In 2023 deden 7 van de 10 basisscholen mee aan CmK III.

Dit gebeurt door middel van de lange leerlijn muziek op de volgende scholen:

- H.M. van Randwijkschool
- BS Sint Sebastianus
- OBS De Overhaal
- BS De Verwondering
- OBS De Havenridders (lange leerlijn door eigen muziekdocent)

Op de volgende school is de lange leerlijn 123Zing, Dans, Theater:

- OBS de Gouwzee (uitvoering NKT Theaterschool)

Op deze school was een traject visievorming met een concretiseringstraject:

- OBS De Fuut

De scholen die niet meededen aan CmK 3 in 2023 zijn:

- BS De Binnendijk
- BS De Blauwe Ster
- BS De Rietlanden

ICC Netwerken

De projectleider CmK ondersteunt en begeleidt in Wormerland, Waterland en Edam-Volendam de ICC netwerken van SKOV en Opspoor. Door deze netwerken is er meer kennis op de scholen over cultuuronderwijs, en is er ook interesse om aan CmK mee te doen.

In 2024 worden voor het eerst de ICC netwerken op bestuursniveau opgesteld voor andere besturen. Zo werd in maart 2024 een ICC bijeenkomst georganiseerd hoe cultuuronderwijs kan worden verbonden met burgerschapsonderwijs. Deze bijeenkomst stond open voor alle ICC'ers en burgerschapscoördinatoren van Opspoor, CPOW, SKOV en overige besturen. Ook de ICC over EVI en de erfgoedleerlijn Edam-Volendam zullen Opspoor en SKOV gezamenlijk organiseren en openstellen voor CPOW en De Nieuwe School.

Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en kinderen in aanraking komen met hun culturele omgeving waarin zij nadrukkelijk kennis kunnen maken met het voor hen onbekende, zodat zij zelf hun kennis over hun culturele omgeving vergroten, en een brede blik op de hedendaagse samenleving kunnen overbrengen op hun leerlingen. Dit gebeurt heel praktisch door ICC bijeenkomsten te organiseren op inspirerende plekken zoals een muziek- of theaterschool, een museum, theater of cultuurhuis.

Stuurgroep CmK

In onze regio is een stuurgroep CmK. Deze komt tenminste één keer per jaar bijeen in Muziekschool Waterland. In de stuurgroep zitten de volgende personen:

- Beleidsambtenaar gemeente Waterland
- Beleidsambtenaar gemeente Wormerland

- Beleidsambtenaar gemeente Edam-Volendam
- Bestuurder of schoolleider van OPSPOOR
- Bestuurder of schoolleider van CPOW
- Bestuurder of schoolleider SKOV
- Adviseur Plein C
- Projectleider CmK
- MT Muziekschool Waterland

Het streven is om de stuurgroep bijeen te laten komen aansluitend bij periodieke ambtelijke overleggen tussen de gemeentes en Muziekschool Waterland.

De regionale situatie op het gebied van kansengelijkheid

Als we alle scholen van de drie genoemde gemeentes langs de wegingsfactoren leggen, scoort alleen OBS de Piramide in Edam hoog op de ladder van kansenongelijkheid. Dit is een kleine openbare basisschool met een grote culturele diversiteit. Deze school heeft de School & Omgeving subsidie toegekend gekregen, waardoor er een rijk naschools aanbod is.

Je kunt kansengelijkheid op verschillende manieren bekijken. Het gaat niet alleen om financiële kansengelijkheid. Werken aan kansengelijkheid is maatwerk. Wat voor de ene school geldt, hoeft niet voor een andere school te gelden. Het is belangrijk daarover in gesprek te gaan en blijven met de scholen.

Veel scholen in onze gemeentes bevinden zich op het platteland. Het zijn kleine dorpsschooltjes en zijn wezenlijk anders dan scholen in stedelijk gebied. De afstand tot kunst en cultuur is bijvoorbeeld groter. Er is vervoer met auto of bus nodig om bij een theater, museum, concertzaal of culturele organisatie te komen. Andersom geldt ook: vakdocenten die op de scholen lesgeven, hebben ook een auto nodig om zich van huis naar school A en B te verplaatsen zonder al te veel tijd kwijt te zijn aan het OV. Zeker als je veel spullen of muziekinstrumenten bij je hebt, kan dat eigenlijk niet per fiets of openbaar vervoer.

Als je als kind van muziek maken, van zingen, dansen of acteren houdt, zal je iemand moeten hebben die je naar een muziek- of theaterschool brengt. Soms kan de kinderopvang hier ook een rol in spelen als er busjes beschikbaar zijn om groepjes kinderen naar een club of les te brengen.

Het is moeilijk om op een kleine dorpsschool een zodanig uiteenlopend cultureel aanbod te organiseren waarbij voor alle kinderen wat wils zit. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Daarnaast zijn in kleine dorpen nauwelijks culturele voorzieningen. Voor een muziekschool of cultureel centrum is een kind aangewezen op de dichtstbijzijnde grotere stad zoals Zaandam, Purmerend of Hoorn, en soms Amsterdam. Vervoer door ouders/verzorgers – idealiter carpool – of een busje door school of BSO is dan een must.

Korte reflectie op doelstellingen en resultaten zoals beschreven in de voorgaande projectplannen.

CmK 1 2013 – 2016

In de gemeente Edam-Volendam was gedurende CmK 1 Bibliotheek Waterland de projectleider. Daarin werd nauw samengewerkt met Muziekschool Waterland. De focus lag op 'Taal en Muziek'. Er zijn activiteiten ontwikkeld op het gebied van muziek en literaire vorming. De leerlingen hebben geleerd taal en muziek te gebruiken om ervaringen en gevoelens uit te drukken en om er mee te communiceren. Ze hebben geleerd te kijken en te luisteren naar hun eigen muziek en die van anderen. Daarnaast hebben ze aan taalverwerving gedaan en hun woordenschat uitgebreid. De lessen werden gegeven door vakdocenten. De groepsleerkrachten waren betrokken bij de

ontwikkeling en de uitvoering van de activiteiten en door *learning on the job* is hun deskundigheid ten aanzien van het werken met prentenboeken en muziek vergroot.

In de gemeenten Zeevang, Waterland en Wormerland (en Beemster) was Muziekschol Waterland projectleider. De focus lag in deze periode op deskundigheidsbevordering van leerkrachten bij het geven van muziek- en dramalessen. Het doel was leerlingen plezier in zingen te laten ervaren en uitdrukking te leren geven aan gevoelens en opvattingen via een combinatie van spel, muziek en taal.

Er werd gekozen om de beschikbare middelen grotendeels te besteden aan activiteiten op de werkvloer en daarmee aan uren die de muziek- en theaterdocenten direct uitvoeren in de vorm van coaching en ondersteuning van de leerkrachten in het basisonderwijs. Met deze werkvorm hebben leerkrachten geleerd (beter) te werken met de binnen de school aanwezige lesmethode.

Een bijkomend voordeel van deze werkwijze is het grote bereik van leerlingen. Het was een groot voordeel dat het project kon worden uitgevoerd met docenten die vrijwel allen bekend waren met en binnen de school. Ze kenden daardoor in de school goed de weg en de participatie van de leerkrachten kwam gemakkelijk tot stand.

Er is in deze periode nog geen sprake van een stuurgroep CmK tussen onderwijs, gemeente en culturele organisaties.

CmK 2 2017 – 2020

- Er was een lokale stuurgroep met daarin vertegenwoordigers van scholen en gemeenten;
- Muziekschool Waterland heeft op verzoek van basisscholen ondersteuning verleend bij de totstandkoming van multidisciplinaire projecten (dans, acrobatiek, film, muziek). Hierbij is een duidelijke nadruk gelegd op podiumpresentatie. Om groepsleerkrachten te helpen ook in de toekomst goede podiumpresentaties te kunnen geven is in 2019 een handboek 'podiumpresentatie' ontwikkeld.
- Op andere scholen is gewerkt aan de verdere ontwikkeling en borging van de doorgaande leerlijn muziek, waarbij er zowel een rol is voor de vakdocent als ook voor de groepsleerkracht.
- Onder leiding van Bibliotheek Waterland hebben er visietrajecten plaatsgevonden zowel in het kader van de CultuurLoper (een door Kunstloc Brabant ontwikkelde tool voor visievorming op scholen) als ook in het kader van een doorgaande leerlijn muziek. Op verschillende basisscholen hebben coaching trajecten plaatsgevonden en hebben zowel vakdocent als groepsleerkracht samengewerkt aan een doorgaande leerlijn muziek.
- Een aantal scholen borduurde verder op de visieontwikkeling uit de regeling Muziekimpuls. Hier is dus al sprake van een verankerde doorgaande leerlijn. Zowel aan het CmK als aan het Muziekimpulstraject ligt visievorming ten grondslag. Hierin begeleidde Muziekschool Waterland de scholen bij het nadenken over een doorgaande leerlijn muziek op school. Door te kiezen voor een ontwikkeling van een doorgaande leerlijn muziek voor de gr 1-8, kregen alle groepen structureel én in een opbouwende lijn muziekles.

CMK 3 2021-2024

Het uitgangspunt voor deze CmK periode was maatwerk per gemeente en per school waarin de eigenheid van de lokale situatie, gelijke kansen voor elk kind, doorgaande leerlijnen, verbinding maken met de culturele- en sociale omgeving en kwaliteitsverbetering de rode draad vormden. Het aantal bereikte scholen is 24 van de 31 basisscholen.

Kernpunten waren:

- **Continuïteit waarborgen en het bereiken van nieuwe scholen.**
We hebben ingezet op het bereiken van nieuwe scholen waarbij we de verworven kennis en de ontstane netwerken uit de vorige periodes hebben gebruikt en gekoppeld aan de nieuwe scholen. Daarnaast hebben we geprobeerd de bestaande scholen vast te houden.
- **Structurele inbedding van cultuuronderwijs waarbij visievorming,** reflectie en evaluatie direct gekoppeld werden aan concrete culturele activiteiten.
- We hebben **verbindingen gelegd tussen scholen en culturele (amateur) instellingen** in zowel de nabije omgeving van de school alsook met culturele instellingen uit de Metropoolregio Amsterdam.
- We zetten in **op borging en het verder uitrollen van de doorgaande leerlijn muziek**, in aansluiting op de Muziekimpulsregeling door Muziekschool Waterland. Belangrijk onderdeel is de deskundigheidsbevordering van groepsleerkrachten in het op onderdelen vormgeven van het muziekonderwijs in de klas.
- We hebben nadrukkelijk aandacht voor **kwaliteitsverbetering van het cultuuronderwijs** door een ontwikkeling in gang te zetten van projectmatig werken naar doorgaande leerlijnen passend binnen het curriculum van de school.
- We zullen kunst en cultuur in het Sociaal Domein verder uitbouwen door een **verbinding te maken met buiten – en binnenschools cultuuraanbod**. Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen geconfronteerd worden met een culturele omgeving waarin ze nadrukkelijk ook kennis maken met het voor hun onbekende en een brede blik op de hedendaagse samenleving ontwikkelen. Kansengelijkheid en de koppeling met het Sociaal Domein is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Kort reflectie: wat ging er goed en wat kan er beter?

- Het aantal scholen dat gedurende de hele CmK 3 periode aan de doorgaande leerlijn muziek heeft meegedaan is min of meer gelijk gebleven. Een uitdaging was daarin voldoende muziekvakdocenten te vinden. Met de pensionering van een van de vakdocenten die in dienst van MSW was, viel er een groot gat en konden niet alle vacatures direct ingevuld worden. Gelukkig is dat met ingang van 2024 weer gelukt.
- Er was zeker sprake van maatwerk per gemeente en per school. Wat de laatste tijd van grote waarde is gebleken zijn echter de ICC Netwerken. Hierdoor hoef je als projectleider minder zelf de ingang in de school te vinden, maar komt de vraag vanuit de ICC'er naar de projectleider toe.
- Door de ICC netwerken is er ook sprake van visievorming op de scholen en bij de schoolbesturen zelf.
- De verbinding tussen scholen en culturele instellingen is verder van de grond gekomen, omdat in CmK niet met individuele kunstvakdocenten werd gewerkt, maar steeds met tussenkomst van een culturele organisatie. Ook de samenwerking met lokale amateurmuziekverenigingen komt steeds meer van de grond via het project Watermusic.
- De verbinding van binnen- en buitenschools aanbod komt tot stand in project Watermusic van Muziekschool Waterland.
- Een school voor Speciaal Basisonderwijs (SBO De Aventurijn) deed in 2023 en 2024 mee aan de pilot Duurzaam Cultuuronderwijs in het SBO van Plein C.
- Wat beter zou kunnen is meer helderheid en transparantie op de financiën richting de scholen. Bijvoorbeeld door op leerlingenaantal een besteedbaar CmK basisbedrag per school toe te kennen. De eerste vraag van iedere school is namelijk: om welk bedrag gaat het eigenlijk?
- Wat beter zou kunnen is te realiseren dat iedere kunstdiscipline een andere aanpak met zich meebrengt: een muziekles duurt 30 tot 45 minuten, een kunstles idealiter 90 minuten en

daar komt ook nog tijd om spullen te verzamelen, klaar te zetten en op te ruimen bij. Ook als je thematische lessen ontwikkelt, kost dat meer tijd dan dat je een (digitale) doorgaande leerlijn volgt.

- Borging van projecten gebeurt nu per school door middel van een lesbrief die wordt toegevoegd aan een methode. Mogelijk kunnen deze lesbrieven bij dezelfde thema's ook op andere scholen gebruikt worden, waardoor het ontwikkelingstijd scheelt.

5. Gewenste situatie en aanpak 2025-2028

(waarbij 2025-2026 gedetailleerd en 2027-2028 op hoofdlijnen)

De gewenste situatie en aanpak CmK4 van 2025-2028 ziet er samengevat als volgt uit:

- Wij willen behouden van wat is bereikt in CmK tot nu toe, zowel in de samenwerking met de scholen, de samenwerking in de netwerken, als de samenwerking met de culturele organisaties.
- Wij willen nieuwe scholen bereiken. Wij streven naar deelname van 100% van de basisscholen in CmK 4. Het aantal bereikte scholen in CmK 3 is 24 van de 31 basisscholen. Wij streven ernaar alle 31 basisscholen te bereiken.
- Het gesprek over visie op cultuuronderwijs staat nog steeds centraal in CmK 4. Wij zijn ervan overtuigd dat daar waar een visie op cultuuronderwijs is, het draagvlak en de kans op borging van cultuuronderwijs het grootst is.
- Wij willen schoolbesturen betrekken bij CmK. Wij hebben de schoolbesturen nodig in de driehoek gemeente – onderwijs – culturele veld om cultuuronderwijs op de scholen te borgen. Dit is in CmK3 nog onvoldoende gelukt.
- Wij willen verdere professionalisering van vakdocenten (muziek, theater, dans, beeldend, film en erfgoed) door middel van deskundigheidsbevordering op het gebied van didactische en pedagogische vaardigheden. Maar wij streven ook naar verdere artistieke ontwikkeling en artistieke bijscholing van muziekdocenten. Denk enerzijds aan teamtrainingen over 'Pedagogisch Tact', 'Diversiteit en Inclusie', en het gebruik van de leerlijn 'Eigenwijs Next', maar anderzijds ook aan maatwerk om individuele instrumentale muziekdocenten om te scholen tot docenten die algemene muzikale vorming aan een hele groep kunnen geven.
- Binnen kwalitatief cultuuronderwijs gaan in onze ogen het ambachtelijke aspect (vaardigheden/competenties) hand in hand met het creatieve proces.
- Afhankelijk van de vraag van de school zien wij in CmK 4 zowel mogelijkheden voor ofwel de lange leerlijn (muziek, theater, dans of beeldend), ofwel kortere projecten die aansluiten bij thematisch onderwijs (muziek, theater, dans of beeldend).
- Om de borging van kortere projecten te stimuleren worden deze vastgelegd in een lesbrief of bronnenboek, zodat ze op een later tijdstip inzetbaar blijven en andere scholen er kennis van kunnen nemen.
- Rondom de aanpak van kansengelijkheid willen wij in gesprek met de school: gaat dit over cognitief versus praktisch geschoold, culturele voorzieningen in de stad versus het platteland, gaat het om een rijk naschools aanbod, of sociale kansengelijkheid.
- Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen in aanraking komen met een culturele omgeving waarin zij nadrukkelijk kennis kunnen maken met het voor hen onbekende, zodat zij een brede blik op de hedendaagse samenleving kunnen ontwikkelen.
- Wij willen samenhang creëren tussen het geheel aan cultuur-educatieve activiteiten. Er gebeurt in onze regio al veel moois, maar vaak nog naast, en los van elkaar. Door zicht te

hebben op wat er gebeurt op een school of in een gemeente, kan er meer eigenaarschap ontstaan waardoor projecten beter geborgd kunnen worden.

Voortgezet Onderwijs en MBO

De focus in het CmK4 plan regio Waterland ligt op het Primair Onderwijs (inclusief SBO). In de regio zijn twee VO scholen: Don Bosco College (Volendam) en SG Triade (Edam). Ook is op SG Triade een opleiding van het MBO gevestigd.

De coördinator VO van Muziekschool Waterland heeft contact met het Don Bosco College en SG Triade. De gesprekken die zij met de muziek- en CKV docenten van deze scholen voert, vallen vooralsnog buiten dit CmK plan en -budget. Dit heeft als reden dat onze visie is eerst de basis in het Primair Onderwijs goed te hebben en houden, en wij hiervoor de benodigde tijd en financiële middelen nodig zullen hebben.

De projectleider CmK zal via de coördinator VO het aanbod van Plein C voor het Voortgezet Onderwijs onder de aandacht brengen van de muziek- en CKV docenten. Dit zijn onder meer de training voor Cultuurcoördinatoren VO en de regionale netwerkbijeenkomsten VO.

Borging cultuuronderwijs

Borging (Spoor 1) wordt ingezet door in contact te blijven met de scholen waarmee contact is. Zij kunnen verder gaan met waarmee zij in CmK 3 zijn gestart of al meededen. In CmK gesprekken en uit visiedocumenten blijkt of de activiteiten bijgestuurd zullen moeten worden.

Met scholen die nog niet meedoen (Spoor 2) zal de projectleider CmK contact opnemen voor een hernieuwd kennismakingsgesprek.

De culturele partners komen bij elkaar in hun eigen netwerk dat uitgebreid zou kunnen worden als nieuwe partners willen toetreden. Daarnaast krijgt het culturele veld een rol in de ICC bijeenkomsten. Er kan jaarlijks een informatiemarkt met het culturele veld georganiseerd worden en kunnen culturele organisaties aanschuiven bij relevante thematische ICC bijeenkomsten, bijv. over burgerschap, erfgoed of taalontwikkeling.

Kansengelijkheid

Rondom Kansengelijkheid is niet een eenduidig plan van aanpak. Dit vergt maatwerk per school en gemeente. De projectleider zal scholen stimuleren zelf visie op kansengelijkheid te ontwikkelen, zodat deze plannen kunnen worden gerealiseerd in CmK4.

Deskundigheidsbevordering

In het kader van deskundigheidsbevordering projectleider wordt gedacht aan een verdiepende training op het gebied van coachen in cultuuronderwijs met kwaliteit. Zo verzorgt het LKCA de training 'Bewust gesprekken voeren'. Als adviseur cultuureducatie voer je vaak gesprekken vanuit diverse rollen en in diverse contexten. Wanneer leun je wat meer achterover en wanneer zet je je expertise in? Het is belangrijk onderscheid te kunnen maken tussen verschillende gesprekstypen, zodat je kunt komen tot een ontwikkelingsgericht gesprek met heldere afspraken aan het eind. In deze training komen onder meer verwachtingen afstemmen, de vraag achter de vraag achterhalen, feedback geven en eigenaarschap bij de ander leggen aan bod.

Netwerkvorming gemeentelijk en regionaal

De bestaande ICC netwerken zijn geïnitieerd vanuit de schoolbesturen. Daardoor is er een gemeentelijk ICC Netwerk (SKOV – Volendam) en een regionaal ICC netwerk (Opspoor, dit bestuur

heeft scholen in zes gemeentes). Waar mogelijk sluiten ICC'ers van andere schoolbesturen aan, bijvoorbeeld bij overkoepelende thema's als burgerschap, digitale vaardigheden, EVI of een erfgoed. De culturele organisaties hebben zelf ook een netwerk. Dit netwerk is geïnitieerd door de projectleider CmK en komt eens per twee maanden bij elkaar om lopende zaken te bespreken en vooruit te kijken naar de toekomst. Ook hier zijn visievorming op cultuuronderwijs, borging en samenwerking de speerpunten. Het is belangrijk dat culturele organisaties elkaar weten te vinden, maar ook in het belang van het kind kunnen denken, en soms over de schaduw van hun eigen organisatie heen durven stappen.

De samenhang met andere activiteiten voor cultuureducatie

In de gemeentes wordt op verschillende manieren bijgedragen aan de culturele ontwikkeling van het kind. De budgetten die hiervoor nodig zijn komen uit verschillende potjes: soms kansengelijkheid, soms achterstandsgelden, soms onderwijs, soms cultuur.

Steeds meer scholen ontwikkelen een visie op cultuuronderwijs. Daarbij beginnen zij met een zogenaamde 0-meting: in kaart brengen van wat er op dit moment op hun school gebeurt. De volgende stap is te bedenken wat zij willen behouden, versterken, vernieuwen of misschien ook wel willen loslaten. Autonomie op het zelf inrichten van cultuuronderwijs op de eigen school draagt bij aan eigenaarschap en borging van cultuuronderwijs.

Een mogelijke verandering ten opzichte van het huidige beleid is CmK niet meer als losstaand project te zien, maar cultuuronderwijs als een geheel te gaan zien.

6. Activiteitenplan 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Stuurgroep	2 bijeenkomsten per jaar	Idem	Idem	Idem
ICC netwerken	Ondersteuning bij 4 ICC netwerk bijeenkomsten per jaar	Idem	Idem	Idem
Gesprekken schoolleiders/ICC van deelnemende scholen lange leerlijnen	Tenminste 2 keer per kalenderjaar over ambitie, voortgang, evaluatie en reflectie.	Idem	Idem	Idem
Gesprekken schoolleiders / ICC kortere trajecten	Start- en evaluatiegesprek	Idem	Idem	Idem
Borging cultuur-onderwijs	Opleiden nieuwe ICC'ers, begeleiden ICC'ers bij cultuur-beleidsplan	Idem	Idem	Idem
Kansengelijkheid	Verbinding maken binnen- en buitenschoolse cultuureducatie	Idem	Idem	Idem
Deskundigheids-bevordering	2 x training vakdocenten op relevante onderwerpen	Idem	idem	Idem

Themabijeenkomsten	2 themabijeenkomsten voor vakdocenten, ICC, schoolleiders, culturele veld*	Idem	Idem	Idem
--------------------	--	------	------	------

* Projectleider organiseert in overleg met ICC'ers themabijeenkomsten over bijvoorbeeld: de verbinding binnen- en buitenschools om daarmee de culturele omgeving dichterbij de leerling te brengen, integrale cultuureducatie in verbinding met andere vakken en ontwikkelingsgebieden, aansluiting bij curriculumvernieuwing binnen het leer gebied Kunst & Cultuur.

SWOT Analyse

Sterkten - Goed lopende ICC netwerken Opspoor en SKOV - Goed lopende samenwerking culturele veld - Steun van de gemeenten - Er is een start gemaakt met financiële borging cultuuronderwijs in CmK 3 d.m.v. eigen bijdrage scholen - Goed lopend muziekprogramma dat gekoppeld is aan Sociaal Domein (Watermusic)	Kansen - Cultuuronderwijs verbinden met thematisch onderwijs - Betrekken scholen CPOW bestuur - Meer verbinding binnen- buitenschools in kindcentra en hybride onderwijstijd. - Meer vakdocenten op scholen in unit onderwijs - Kennisdeling culturele partners - Opleiden ICC'er op iedere school - Alle schoolbesturen oproepen tot visievorming cultuuronderwijs
Zwakten - Nog niet alle scholen hebben ICC'er - Weinig samenhang in het nu bestaande cultuuronderwijs - Nog niet alle schoolbesturen zijn betrokken en jagen visie op en borging van cultuuronderwijs op bestuurs- en schoolniveau aan. - Leerkrachten zien beren op de weg rondom tijd en geld voor cultuuronderwijs. - Onduidelijk hoeveel budget op iedere school beschikbaar is of gemaakt kan worden.	Bedreigingen - Focus op de basisvaardigheden lezen, taal, rekenen, en de focus kwalificatie in het onderwijs - Tekort aan goed opgeleide vakdocenten - Aanstaaende bezuinigingen bij gemeenten - Aanstaaende bezuinigingen bij schoolbesturen - Bij deelname van alle scholen, relatief lage budgetten per school

7. Samenwerking penvoerder, onderwijs, culturele partners en anderen

Deelname aan CmK4 vraagt een commitment van de school en de projectleider.

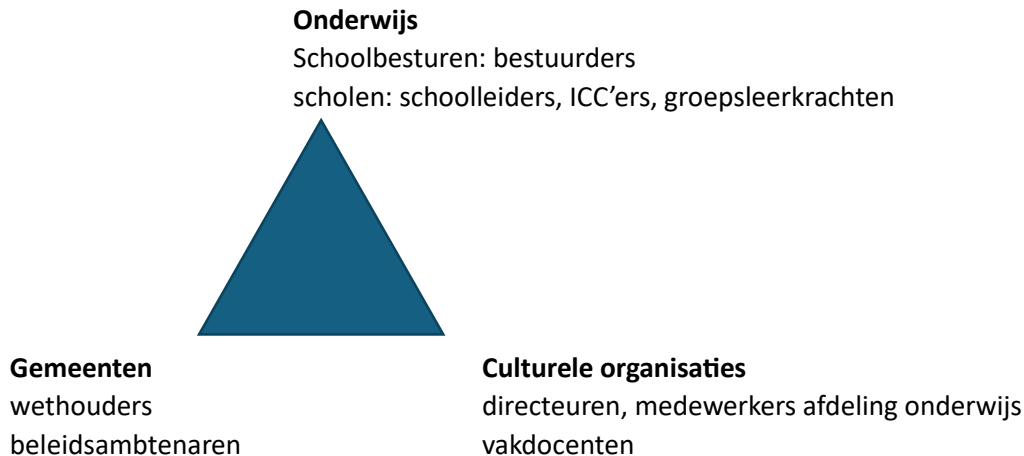
In CmK4 verplichten wij de scholen om:

- jaarlijks Evi in te vullen
- deel te nemen aan het onderzoek Stand van Zaken cultuuronderwijs Noord-Holland.
- Intentieverklaring deelname CmK4 in te vullen en te ondertekenen
- Deel te nemen aan minimaal 1 CmK activiteit per kalenderjaar

- ICC'er aan te wijzen of op te leiden binnen twee jaar
- Deel te nemen aan ICC netwerken
- Cultuurbeleidsplan of kwaliteitskaart cultuuronderwijs te schrijven.

Mocht een school een reden hebben om af te zien van het ondertekenen van de intentieverklaring, dan kan deze wel meedoen aan regionale netwerkbijeenkomsten vanuit het kader van kansengelijkheid. De projectleider CmK zal de school over deze bijeenkomsten informeren.

Netwerkanalyse van samenwerkingspartners in CmK4

Samenwerkingsverband, taak- en rolverdeling

De projectleider Muziekschool Waterland vervult in CmK4 de rol van intermediair: tussenpersoon en bemiddelaar. Ook bewaakt MSW de voortgang van CmK4.

De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor hun kunst- en cultuuronderwijs en de borging daarvan. De projectleider werkt samen met penvoerder Plein C aan visieontwikkeling op de scholen die aangeven daarmee aan de slag te willen.

Zodra duidelijk is of een school wil meedoen aan een lange leerlijn muziek, theater, dans of beeldende vorming of aan korte projecten muziek, theater, dans of beeldend, zoekt MSW een samenwerkingspartner om dit mee op te zetten en uit te voeren. Deze samenwerkingspartner zal de ZZP vakdocent leveren.

De culturele instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de doorgaande leerlijn of kortere project. De vakdocenten vertalen de vraag van de school naar een school specifieke aanpak. De school en de culturele organisaties zijn samen verantwoordelijk voor de evaluatie en reflectie van de processen in de klas. Zij kunnen hierbij ondersteuning vragen aan Plein C in de vorm van trainingen en workshops.

Concreet ziet dit er als volgt uit:

- Bestaande CmK3 scholen geven bij projectleider aan of en zo ja hoe zij verder willen in CmK4: op dezelfde weg of anders. Muziekschool Waterland zoekt samenwerkingspartner en stelt de intentieverklaring op. Procesbewaking door de culturele organisatie aan wie deze scholen worden verbonden. Muziekschool Waterland bewaakt de voortgang en evaluatie.
- Nieuwe CmK4 scholen krijgen na een CmK4 gesprek de visie en doelstelling door de projectleider toegelicht. Ook wordt de mogelijkheid tot samenwerking besproken. Indien de school de samenwerking aangaat volgt, de intentieverklaring vanuit Muziekschool Waterland. Muziekschool Waterland zoekt samenwerkingspartner en stelt de intentieverklaring op. Procesbewaking door de culturele organisatie aan wie deze scholen worden verbonden. Muziekschool Waterland bewaakt de voortgang en evaluatie.

Reflectie op de rol van projectleider CmK

De rol van de projectleider CmK is adviserend, inspirerend en ondersteunend.

De projectleider heeft gesprekken met schoolleiders, ICC'ers en leerkrachten, en onderhoudt ook het contact met het culturele veld van samenwerkingspartners.

Om het plan te kunnen uitvoeren heeft de projectleider samenwerking nodig vanuit het culturele veld, het onderwijs en de gemeenten.

Voor structurele organisatorische en financiële borging is samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en culturele veld nodig.

Voor goed cultuuronderwijs is de inzet van goed opgeleide vakdocenten nodig. Er moeten voldoende goed opgeleide vakdocenten in het netwerk van het culturele veld zijn.

Voor een goede uitvoering van kansengelijkheid is een heldere visie op dit thema nodig, zodat we beter weten waar scholen in onze regio behoefte aan hebben. Hier is ondersteuning bij nodig door Plein C, bijvoorbeeld in het organiseren van een netwerkbijeenkomst over dit thema.

8. Regionale kennisdeling en netwerken

ICC Netwerken

Wij hebben te maken met drie grote schoolbesturen in onze regio. Deze schoolbesturen hebben scholen in zes gemeentes. Het is belangrijk om niet gemeentelijk, maar zoveel mogelijk regionaal op te trekken en netwerken per regio in te richten. Dit heeft als grote voordeel van en met elkaar te kunnen leren en zo ieders professionaliteit te versterken. We delen ervaring, kennis en expertise. De netwerken worden ondersteund door de projectleider CmK en komen 3 tot 4 keer per jaar bij elkaar.

Samenwerkende culturele organisaties

In onze regio is geen overkoepelende organisatie voor 'al' het cultuuronderwijs, maar bestaan kleinere organisaties voor muziek, theater, dans, kunst, talentontwikkeling. Iedere organisatie heeft zijn eigen DNA, zijn eigen missie en visie, maar ook eigen kracht en uitdagingen. Het is ook hier belangrijk kennis en kunde met elkaar te delen, en ook elkaar de ruimte te gunnen om onderdeel te zijn van cultuuronderwijs in de breedste zin van het woord. Financieel en organisatorisch gezonde organisaties dragen niet alleen bij aan een individueel kind dat op muziek-, schilder- of theaterles zit, maar aan het hele culturele ecosysteem, en daarmee aan de leefbaarheid en sociale samenhang in een hele regio.

Deskundigheidsbevordering vakdocenten

Iedere organisatie heeft zijn eigen netwerk aan vakdocenten en is verantwoordelijk voor de kwaliteit en professionaliteit hiervan. Aangezien de meeste culturele organisaties met ZZP vakdocenten werken, kan het ook voorkomen dat vakdocenten voor meerdere organisaties werken. Door trainingen te organiseren die overkoepelend zijn, kunnen organisaties samenwerken op het gebied van didactische en pedagogische vaardigheden. Ook is in het recente verleden gebleken dat het heel waardevol is om vakdocenten van verschillende organisaties samen een training te laten doen, zodat zij nog beter aansluiten bij de vraag en ook de taal van de school. Denk hierbij aan de recente training 'Rots & Water' door vakdocenten de NKT Theaterschool en Muziekschool Waterland.

9. Monitoring en evaluatie

Als onderdeel van het provinciale CmK plan Noord-Holland zullen we deelnemen aan de monitoring en evaluatie momenten van Plein C. Ook zullen wij met plezier gebruik maken van de kennisdeling en de provinciale activiteiten zoals de CmK netwerkdagen. Jaarlijks zullen wij verantwoorden op zowel de prestatieafspraken als op de financiën, en een inhoudelijk verslag sturen.

Wij zullen ook in de samenwerkingsintentieverklaringen het verplicht invullen van Evi opnemen, alsmede het deelnemen aan de Stand van Zaken onderzoeken in de provincie Noord-Holland.